

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] sit maximu[m] peccatoru[m] inter species luxuriæ? 12

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

Ad primum ergo dicendum, quod ibi enumerantur species luxuriæ, quæ non repugnant humanæ naturæ; & ideo præmittitur vitium contra naturam.

Ad secundum dicendum, quod bestialitas differt à malitia, quæ humanæ virtuti opponitur, per quemdam excessum circa eamdem materiam: & ideo ad idem genus reduci potest.

Ad tertium dicendum, quod luxuriosus non intendit generationem humanam, sed delectationem veneream, quam potest aliquis experiri sine actibus, ex quibus sequitur humana generatio. Et hoc est quod queritur in vitio contra naturam.

ART. XII.

Vitium vitium contra naturam sit maximum peccatum inter species luxuriæ?

735

AD duodecimum sic proceditur. Videtur, quod vitium contra naturam, non sit maximum peccatum inter species luxuriæ. Tanto enim aliquod peccatum est gravius, quanto magis contrariatur charitati. Sed magis videntur contrariari charitati proximi adulterium, & stuprum, & raptus, quæ vergunt in iniuriam proximi, quam peccata contra naturam, per quæ nullus alteri iniuriatur. Ergo peccatum contra naturam, non est maximum inter species luxuriæ.

inf. q. 170

ar. 1. ad

2. Et 1. 2.

q. 73. a 7

co. Et 4.

d 41. a. 4

q. 3. co. fi.

cap. infamia, 320

q. 7.

¶ 2 Præterea, Illa peccata videntur esse gravissima, quæ contra Deum committuntur. Sed sacrilegiū directè contra Deum committitur, quia vergit in iniuriam diuini cultus. Ergo sacrilegium est gravius peccatum quam vitium contra naturam.

¶ 3 Præterea, Tanto aliquod peccatum videtur esse gravius, quanto exercetur in personam quam magis diligere debemus. Sed secundum ordinem charitatis magis debemus diligere personas nobis coniunctas, quæ polluntur per incestum, quam personas extraneas, quæ polluntur per vitium contra naturam. Ergo incestus est gravius peccatum quam vitium contra naturam.

V 2 ¶ 4 Præ-

¶ 4 Præterea, Si vitium contra naturam est gra-
uissimum, videtur quod tanto sit grauius quanto est
magis cōtra naturam. Sed maxime videtur esse con-
tra naturā peccatum immunditiæ seu molliuici: quia
hoc videtur esse maxime secundum naturam, ut al-
terum sit agens, & alterum sit patiens. Ergo secundum
hoc immunditiæ esset grauiissimum inter vitia contra
naturam. Hoc autem est falsum. Ergo vitia contra
naturam non sunt grauiissima inter peccata luxuriæ.

refertur

32. q. 7. c.

Quemad-

modū in

fn. c.

Adulte-

riæ.

SED contra est, quod Aug. * dicit in lib. de Adul-
ter. coniugijs, quod omnium horum vitiorum, scilicet
quæ ad luxuriam pertinent, pessimum est quod
contra naturam fit.

RESPONDEO dicendum, quod in quolibet gene-
nere pessima est principij corruptio ex quo alia de-
pendet. Principia autem rationis sunt ea quæ sunt se-
cundum naturam. Nam ratio, præsuppositis his quæ
sunt à natura determinata, disponit alia secundum
quod conuenit. Et hoc apparet tam in speculatiuis
quàm practicis. Et ideo sicut in speculatiuis error
circa ea quorum cognitio est homini naturaliter
indita, est grauiissimus, & turpissimus: ita in agendis
agere contra ea quæ sunt secundum naturam deter-
minata, est grauiissimum & turpissimum. Quia ergo
in vitijs quæ sunt cōtra naturam, transgreditur hanc
id quod est secundum naturam determinatum circa
vsum venereum, inde est quod in tali materia hoc
peccatum est grauiissimum. Post quod est incestus, qui
sicut dictum est *, est contra naturalem reuerentiam
quam personis coniunctis debemus. Per alias autem
luxuriæ species præteritur solum id quod est secun-
dum rationem rectam determinatum, ex præsuppositis
tamen naturalium principiorum. Magis autem repug-
nat rationi, quod aliquis veneris vtatur, non so-
lum contra id quod conuenit proli generationi, sed
etiam cum iniuria alterius. Et ideo fornicatio sim-
plex, quæ committitur sine iniuria alterius personæ,
est minima inter species luxuriæ. Maior autem iniu-
ria

ar. 9. hu-
ius q.

ria est, si quis abutatur muliere alterius potestati subiecta, ad vsum generationis, quam ad solam custodiam. Et ideo adulterium est grauius quam stuprum, & verumque aggrauatur per violentiam: propter quod raptus virginis est grauius quam stuprum, & raptus vxoris quam adulterium. Et hæc omnia etiam aggrauantur secundum rationem sacrilegij, vt supra dictum est*.

ar. 10. ad 2.

Ad primum ergo dicendum, quod sicut ordo rationis rectæ est ab homine, ita ordo naturæ est ab ipso Deo. Et ideo in peccatis contra naturam, in quibus ipse ordo naturæ violatur, fit iniuria ipsi Deo ordinatori naturæ. Vnde Aug. * dicit in tertio Confession. cap. 8. Flagitia quæ sunt contra naturam, vbi que ac semper detestanda atque punienda sunt, qualia Sodomitarum fuerunt: quæ si omnes gentes facerent, omnes eodem criminis reatu diuina lege tenerentur, quæ non sic fecit homines, vt se illo vterentur modo. Violatur quippe ipsa societas, quæ cum Deo nobis esse debet, cum eadem natura, cuius ille auctor est, libidinis peruersitate polluitur.

c. 8. 10. 1.

Ad secundum dicendum, quod etiam vitia contra naturam sunt contra Deum, vt dictum est*. Et tanto sunt grauiora quam sacrilegij corruptela, quanto ordo naturæ humanæ inditus est prior & stabilior quam quilibet alius ordo superadditus.

in solus. prae.

Ad tertium dicendum, quod vnicuique indiuiduo magis est coniuncta natura speciei, quam quodcumque aliud indiuiduum. Et ideo peccata quæ sunt contra naturam speciei, sunt grauiora.

Ad quartum dicendum, quod grauitas in peccato magis attenditur ex abusu alicuius rei, quam ex omissione debiti vsus. Et ideo inter vitia quæ sunt contra naturam, infimum locum tenet peccatum immunditæ, quod consistit in sola omissione concubitus ad alterum. Grauiissimum autem est peccatum bestialitatis, quia non seruat debita species. Vnde super illud Gen. 37. capite, Accusauit fratres suos crimine pessimi-

id habet Tyran et Hugo.

st gra-
nto est
le con-
i: quia
vt al-
cundum
contra
contra
uxuriz.
e Adul-
m, ita
est quod
et gen-
alia de-
sunt so-
his qua
undum
culatus
is error
tur in
agendis
m deter-
Qua ergo
tur homo
um circa
aeria hoc
cessus, qui
erentiam
ias antem
st secun-
ppolitione
non so-
ancia, sed
atio sim-
s perlonæ,
utem inu-
ria

peffimo: dicit glosf. quòd cum pecoribus mifeebatur. Post hoc autem est vitium Sodomiticum, cum ibi non feruetur debitus sexus. Post hoc autem est peccatum ex eo, quòd non feruatur debitus modus concubendi. Magis autem si non fit debitum vas, quam si fit inordinatio secundum aliqua alia pertinentia, ad modum concubitus.

QVÆST. CLV.

De partibus potentialibus temperantia: & primo de continentia, in quatuor articulos diuisa.

Postea considerandum est de partibus potentialibus temperantia.

¶ Et primo de continentia.

¶ Secundo, de clementia.

¶ Tertio, de modestia.

¶ Circa primum considerandum est de continentia, & incontinentia.

¶ Circa continentiam quærentur quatuor.

¶ Primo, vtrum continentia sit virtus?

¶ Secundo, quæ sit materia eius.

¶ Tertio, quòd sit eius subiectum?

¶ Quarto, de comparatione eius ad temperantiam.

ARTIC. I.

Vtrum continentia sit virtus?

Ad primum sic proceditur. Videtur, quòd continentia non sit virtus. Species enim non con- diuiditur generi. Sed continentia con diuiditur virtu- ti: vt patet per Philos. * in 7. Ethic. Ergo continen- tia non est virtus.

¶ 2 Præterea, Nullus vtendo virtute peccat: quia secundum Aug. in lib. † de lib. arbit. virtus est qua nemo malè vtitur. Sed aliquis continendo potest pec- care: puta si desideret aliquod bonum facere, & ab eo se contineat. Ergo continentia non est virtus.

¶ 3 Præterea, Nulla virtus retrahit hominem à licitis, sed solum ab illicitis. Sed continentia retrahit hominem à licitis. Dicit enim glosf. † Gal. 5. quòd per continentiam aliquis se etiam à licitis abstinet. Ergo

754
1. 2. q. 85
a. 2. ad 2
Et 3. q. 7.
a. 2. ad 3
et ver. 9.
14. ar. 4.
cor. fin.
* c. 9 et li.
4. c. ult.
20. 5.
† c. 18. et
19. 10. 1.
† glo. in-
terl. sup.
illud: mo-
destia, cō-
tinentia,
etc.